

ת"פ 49448/08/18 - מדינת ישראל נגד אליהו משה בר זכאי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 49448-08-18 מדינת ישראל נ' בר זכאי 21 יולי 2020

לפני כבוד השופט בני שגיא

מדינת ישראל

המאשימה

על-ידי ב"כ עו"ד ארז ריכטנברג ועו"ד בן צור

נגד

הנאשם

אליהו משה בר זכאי

על-ידי ב"כ עו"ד אורי קינן

גזר דין

כללי

1. ביום 27.7.18 בסמוך לשעה 01:08 בעיצומו של החופש הגדול, המתינו שני ילדים בני 13 - אילון שלו אמסלם ודניאל חכמי, בצומת הרחובות ש"י עגנון ואבן גבירול בתל-אביב, וזאת בדרכם לביתו של אחד מהם. שני הילדים עשו את שלימדו אותם לאורך השנים - המתינו בסבלנות לאור הירוק שיאפשר להם לחצות את הכביש בבטחה במעבר החציה, וזאת, בעודם עומדים על המדרכה.

דניאל תיאר בהודעתו את השיח שהתפתח עם אילון באותן דקות:

"חיכינו ליד מעבר החציה, אילון ישב על אחד מהעמודים הסמוכים למעבר חציה על אחד מהעמודים שנתלשו אני לא זוכר על איזה בדיוק, עם הפנים לכיוון הכביש ואני עמדתי מאחוריו בצד ימין מטר וחצי שניים מימינו ומאחוריו, אני אמרתי לאילון בוא נחצה את הכביש, והוא ענה 'מה אתה מפגר? אתה רוצה שידרסו אותנו....?'"

חרף הזהירות בה נקטו, ובעודם ממתינים על המדרכה, הגיח מהסיבוב רכב בו נהג הנאשם, עלה על המדרכה, עקר שניים מעמודי הבטיחות שהותקנו על שפת המדרכה, ופגע בילדים. כתוצאה מהפגיעה הקשה, הוטח אילון למרחק של 26 מטרים ומצא את מותו, ואילו דניאל נפגע והובהל לבית החולים, כשהוא סובל משברים מרובים וחתכים בחלקי גופו, שם אושפז ונותח.

2. בכתב האישום ייחסה התביעה לנאשם עבירות של הריגה, חבלה חמורה, נהיגה בשכרות, נהיגה במהירות

מופרזת, הדחה בחקירה, שיבוש הליכי משפט וניסיון להשמדת ראיה. נטען על ידי התביעה כי הנאשם נהג בפראות בדרכו לבילוי במועדון "שלוותה" בנמל תל-אביב, בהיותו שיכור, במהירות מופרזת, תוך שהוא משוחח בטלפון הנייד, ומותו של אילון, כמו גם פציעתו של דניאל, נגרמו עקב כך. עוד נטען כי שניות ספורות לאחר התאונה, בהיותו בזירה, החל בביצוע שורת פעולות שיבוש והדחה, שכל מטרתן הייתה למלט עצמו מלשאת באחריות למעשיו.

3. הנאשם, אשר בחר לנצל את זכותו הלגיטימית לכפור באשמתו, הודה כי נהג ברכב, אך כפר בכל טענה אותה ראה כבעלת פוטנציאל להוביל למסקנה בדבר אחריותו לתאונה. הנאשם מיקד הגנתו בניסיונות להצביע על מספר גורמים "חיצוניים" שיתכן שהיה בהם כדי לתרום לקרות התאונה: הסיבוב "המפתיע"; הכביש "הרטוב"; צמיגים "תקולים" ועוד. הנאשם הכחיש כי שתי משקאות אלכוהוליים עובר לנהיגתו עת בילה עם חבריו, הכחיש כי נהג בפראות ובמהירות מופרזת, הכחיש כי הכשיל את בדיקת הינשוף שנערכה לו בזירת התאונה, הכחיש כי שיבש הליכי המשפט, ולמעשה - הציג נרטיב של חפות מוחלטת, לצד עמדה קורבנית.

דוגמא מאלפת לעמדתו המכחישה של הנאשם ניתן למצוא בתשובה שמסר עת העיד בבית המשפט:

"בית המשפט: וכשאתה מנתח את זה בדיעבד, מי אשם בתאונה?"

הנאשם: הסיבוב (פרו' עמ' 238 ש' 6).

עיקרי הכרעת הדין

4. במסגרת הכרעת הדין, נדחו טענותיו השונות של הנאשם בדבר תרומתם של גורמים חיצוניים לתאונה, ונקבע כי "הגורם האנושי" הוא אחראי לתאונה, דהיינו כי הפגיעה באילון ודניאל שהמתינו על המדרכה, נגרמה במישרין נוכח מצבו של הנאשם ודרך נהיגתו.

כך בהתייחס לנסיבות קרות התאונה:

"בחינת העובדות הרלוונטיות מלמדות כי עובר ובסמוך מאד לנהיגתו, צרך הנאשם אלכוהול בכמות משמעותית, ובהמשך - נהג בדרך עירונית, בלב העיר תל אביב, אזור מיושב בו צפויים להיות הולכי רגל, באופן פראי ובמהירות גבוהה מהמותר. הנאשם נהג חרף תחינתו המפורשת של חברו הטוב שהיה מודע למצבו של הנאשם וציין בפניו: "...אתה תגיע לשלוותה עם שלילה לכל החיים..." , כאשר באותה נקודת זמן - כל מעייניו היו נתונים לרצונו להגיע במהירות בזק למועדון שלוותה ולהמשיך לשתות ולבלות" (סעיף 54 להכרעת הדין).

עוד נקבע כי הנאשם הכשיל את בדיקת הינשוף שנערכה לו לאחר התאונה, באופן שרפרף עם שפתיו על פיית המכשיר וסירב לעבור בדיקת דם, נוכח הבנתו כי יהיה בבדיקת הדם כדי להוכיח את שכרותו.

וכך נקבע בהקשר לבדיקת הדם:

"סירובו של הנאשם לבדיקת הדם בנימוק קלוש ומופרך בדמות פחד ממחטים בגין ניתוח שעבר בגיל חודשיים, מהווה טענה בעלמא שאין בכוחה להצדיק את סירובו, וזאת בעיקר בשים לב לכך שבהמשך הלילה הובל לבית חולים לביצוע בדיקות אחרות שכללו החדרת מחטים, מבלי שהנאשם הביע התנגדותו לכך. לא זו אף זו, במכתב שחרורו מבית החולים צוין כי בעת שהותו במיון הנאשם היה נינוח, וללא מצוקה כלשהי (ת/3)" (סעיף 46 להכרעת הדין).

5. בחינת יתר האירועים המאוחרים לתאונה, הובילה להרשעת הנאשם בשורה נוספת של עבירות. מעבר להכשלה הפוזיטיבית של בדיקת הינשוף בדרך שתוארה לעיל, נקבע כי מיד לאחר קרות התאונה החל הנאשם בביצוע פעולות, שכל מטרתן הייתה לטשטש את עקבות צריכת האלכוהול: הן באופן של שתיית כמות מים משמעותית; הן באופן של תדורן אחד מחבריו כי "לא שתינו, אף אחד לא שתה"; הן באופן של מחיקת הישומון אשר הקליט את שיחות הטלפון שערך והן באופן של ניסיונות הקאה.

קביעות אלה בהכרעת הדין התבססו על עדויות שונות, תוך שניתן משקל משמעותי לשיחותיו המוקלטות של הנאשם עם אחיו וחבריו עובר לתאונה ולאחריה, מהן עלתה תמונה ברורה הן באשר לצריכת האלכוהול והן באשר למגוון פעולות השיבוש בהם נקט הנאשם, כמו גם להדחת חברו הלל למסירת עדות שקר.

בהכרעת הדין פורטו מכלול השיחות שערך הנאשם, ולנוחות הקורא, אביא כעת את תמציתן בלבד.

דקות לפני הפגיעה עדכן הנאשם את חברו יהודה שהמתין במועדון בדבר "מצבו" ("אחי אני אחרי בקבוק בלוגה לבד"), ומיד לאחר הפגיעה ניהל עמו את השיחה הבאה:

"הנאשם: "אני עשיתי תאונה אני עשיתי תאונה של החיים יהודה... פה בתל-אביב אחי עשיתי תאונה של החיים אחי של החיים."

יהודה: היית מסטול? דבר אלי אל תנתק.

הנאשם: כן, כן, כן, כן, כן.

יהודה: היית מסטול...

הנאשם: אוקי תקשיב אני מסטול אני לא יכול לעלות על האוטו אני אמצא את הא... זה שנוהג

לי

יהודה: מה קרה? תסביר לי בקצרה בקצרה מה היה.

הנאשם: העפתי שתי (כך במקור - ב.ש) אנשים אחי באוויר... (שיחה 8 בת/60).

כך שיחותיו עם אחיו:

"יש לך מים? אני חייב מים... איך תבוא חיים אל תדבר מילה, מילה אל תדבר" (שיחות 6 ו- 7 בת/60).

כך שיחותיו עם חברו הלל:

הלל: "אלי תקשיב, תשתה מים" [...]

הנאשם: אני מסטול מת תביא לי מים תביא לי מים" [...] "הלל האוטו מפורק אחושרמוטה הלל האוטו מפורק מפורק אחי"

הלל: "...תקשיב תגיד להם שאתה חיים [חייב] ללכת להירגע, תלך, תחנה את האוטו בצד, תסיים תביא פרטים, תגיד להם אני צריך לזוז, אחי אני לא יכול לנשום, תגיד להם אני לא יכול נשום תשחק אותה שאתה לא יכול לנשום אחי, שלא יבוא משטרה".

הנאשם: "...זה לא יעזור כלום אחי, תבוא לפה מיד, תבוא לפה מהר..." [...] "הלל האמבולנס פה בדרך, אחי אני פצעתי בן אדם אחושרמוטה אחי ותביא לי מים מהר תביא לי מים מהר" (שיחה 5 בת/60). "תבוא לפה מהר הלל תבוא אני חייב מים אני חייב מים אחי הבן אדם..." [...]

"הלל הבן אדם פה מ.. הבן אדם פה גוסס. תבוא לפה מהר... תבוא עם מים הלל תבוא עם מים. תבוא עם מים" (שיחה 6 בת/60).

ובשיחה נוספת עם הלל:

"מנסה להקיא ואני לא מצליח אחי". הלל עונה לנאשם בתגובה: "יש לך איזה מסטיק באוטו? יש לך את המנטוס, תכניס את זה, תכניס מנטול... תאכל מנטוס... תמצוץ את החיים של המנטוס אחי בסדר?" (שיחות 10 ו- 12 בת/60).

וכך שיחת ההדחה עם הלל:

"הנאשם: תקשיב תקשיב תקשיב תקשיב תקשיב... הלל תקשיב לי שניה... לא שתינו אף אחד לא שתינו הכל בסדר. תבוא לפה אף אחד לא שתינו פה שתי (כך במקור - ב.ש) אנשים לבית חולים. בוא לפה טוב? איפה אתה?" (שיחה 7 בת/60).

על יסוד האמור לעיל, ציינתי בהכרעת הדין את הדברים הבאים:

"בהקשר זה, אין לי אלא להסכים עם דברי התובעים, עורכי הדין ארז ריכטנברג ובן צור, אשר ציינו: "מיד לאחר התאונה, בהיותו בזירת התאונה הנאשם הסיר מעצמו את מעטפת המוסר האנושית הבסיסית, ובזמן שאילון ז"ל ודניאל דיממו בזירת התאונה, הנאשם החל בביצוע שורת פעולות שכל מטרתן הייתה למלט את עצמו מלשאת את האחריות על מעשיו" (סעיף 4 לסיכומי התביעה). וכל המוסיף גורע".

נוכח המכלול, הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

המתה בקלות דעת - עבירה לפי סעיף 301ג לחוק העונשין; **חבלה חמורה** - עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין; **נהיגה בשכרות** - עבירה לפי סעיף 62(3) יחד עם סעיף 64ד(א) לפקודת התעבורה; **מהירות סבירה** - עבירה לפי סעיף 51 לתקנות התעבורה; **הדחה בחקירה** - עבירה לפי סעיף 245(א) - לחוק העונשין; **שיבוש הליכי משפט** - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין; **וניסיון להשמדת ראיה** - עבירה לפי סעיף 242, יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין.

ראיות וטיעוני התביעה לעונש

6. התביעה העידה בשלב העונש את הוריו של אילון ז"ל, חברת משפחה, וכן הציגה מסמכים שונים ואסופת מכתבי הספד, כפי שאלה נכתבו על-ידי משפחתו וחבריו של אילון.

בהתייחס לדניאל - הוצגו שורה של מסמכים, ובהם הצהרת נפגע עבירה שנכתבה על-ידי אביו, דוחות רפואיים שונים וחוות דעת פסיכולוגיות.

כלל הראיות לעונש אוגדו בקלסר אשר סומן תע/1.

אפרט כעת את תמצית העדויות, אך בשלב ההכרעה אדרש גם למסמכים השונים שהוצגו.

עדותם של דקלה וקובי אמסלם - הוריו של אילון, לא הותירה עין יבשה באולם בית המשפט. ההורים תיארו את טיסתם לחופשה משפחתית בתאילנד, את רצונו של אילון להישאר בארץ על-מנת לשהות עם חבריו בחופש הגדול, את אותן שניות מצמררות בהן קיבלו את ההודעה על מותו, ואת השבר הבלתי נתפס בחייהם

שהוא מנת חלקם מאז אותו לילה טראגי.

וכך מעדות האם דקלה:

"מבקרו של יום שישי, ה-27 ליולי 2018, ט"ו באב, יום האהבה, בגן עדן של העולם הזה, דרכי נעלמה אל שאון מדמם. נפילתי לארץ בכל צעקה רמה, שיחת טלפון קצרה, קצרה מדי, מקונסולית ישראל בבנגקוק הפכה את חיינו. השיחה הגיעה אל קובי, החליפו שני משפטים קצרים. מאחיזת ראשו וצעקתו, לא הבנתי כמעט דבר. לקחתי את הטלפון לידיי, 'זאת דקלה, אמא של אילון, מה קרה?' שאלתי, 'בנכם אילון עבר תאונת דרכים', אמרה ועצרה. 'הוא מת?', שאלתי בצעקה. והיא ענתה 'כן, אני מצטערת'. כך באבחת שיחת טלפון קצרה התהפכו חיינו" (פרו' עמ' 336 ש' 16).

וכך מעדות האב קובי:

"... יש הר געש שהתפרץ עליי, ואני צריך לשחות בתוך הלבנה השורפת ולהישאר איכשהו, לתפקד. הדמעות שורפות כבר את העיניים, הידיים רועדות, הדיבור איטי, השפתיים יבשות. איך זה קרה לי ומה אני עושה עכשיו? שליח חב"ד מגיע, אנחנו בחוף ים, שאם הייתי צריך לבנות את גן עדן - כך הוא היה נראה. ברגע אחד, היה המקום מגן עדן לגיהנום שלנו. זעקות השבר שלנו נשמעות הרבה מעבר לקירותיו הדקים של החדר, אורחים מהמלון מתגודדים בחוץ. אני שותק, אריאל ואליה לא יודעות את נפשן, וגם אנו לא. 4 נפשות הרחק מהארץ, הרחק מאילוני שלנו, שבורים בארץ זרה" (פרו' עמ' 348 ש' 31).

ההורים תיארו את אילון על שלל כישוריו ותכונותיו.

וכך מעדות האם דקלה:

"... כזה היית אילוני שלי, פרח של כולנו. אילון, בלתי אפשרי לתמצת אותך, עולם ומלואו. יפה תואר, החתיך עם הגומות והחיך הכובש, החכם והשנון, הכריזמטי והעוצמתי, דעתן ועקשן, וגם ברדקיסט עם קצת חוצפה, עם חן ורגיש, כה רגיש, מלא ברגש. ומדויק, שם לב לכל פרט ופרט. דבר לא נעלם מעיניו, והוא לעולם אינו מזייף. לא יודע לזייף. בעל חוש צדק מפותח, כה נאמן לאמת. חומל, בוגר מכפי גילו, בוגר מאוד, מבין היטב את החיים. חיה חברתית, תמיד מוקף בחברים" (פרו' עמ' 337 ש' 6).

וכך מעדות האב קובי:

"בני בכורי, ילד שכולו חיים וחדוות חיים, אושר וחוכמה, ויפי ורגש, הר של רגשות, והומור אדיר וחן אין סופי. ילד שמתאהבים בו בשנייה, חבר של חבריו, ילד של אמת, ושל דיוק וחידוד, נטול פורמליות, חומות ומסכות, אח אוהב בכל מאודו של אריאל ואליה, ומעריך גדול של שתיהן ושל כישרונן הרב, בריקוד ובציור. עם חמלה וחוש צדק מפותח, מהיר הבנה וקליטה, שנון ומצחיק. מדי יום יש רגעי מחנק מחסר וגעגוע, הנפש מיוסרת והגוף צועק. המחשבות, הכאב הפיזי, הכמיהה לשיחה ולצחוק, לחיבוק, לשהות, לשיתוף, לבילוי, לחופשה משפחתית..." (פרו' עמ' 351 ש' 18).

דמותו המיוחדת של אילון עלתה גם בעדותה של חברת המשפחה, גב' שרון מצנע, וגם באותם מכתבי הספד שכתבו אחיותיו וחבריו של אילון (חלק מתע/1).

7. לשיטת התביעה, מעשיו של הנאשם פגעו פגיעה קשה בערך קדושת החיים, כאשר הנאשם לקח על עצמו שורה של סיכונים מיותרים, טיפשיים ושגויים שגרמו למותו של אילון ולפציעתו של דניאל. התביעה ביקשה לראות את קביעות בית המשפט בהכרעת הדין ככאלה הממקמות את הנאשם בקצה העליון של יסוד "קלות הדעת", ולהתאים את רמת הענישה לכלל הנסיבות, כמו גם לתוצאתו הטראגית של המקרה. עורכי הדין ארז ריכטנברג ובן צור הדגישו בטיעוניהם את החומרה היתרה הטמונה במעשיו של הנאשם; את אופי הפגיעה באילון ודניאל, שהמתינו על המדרכה; את אותן "נורות אזהרה" מהן התעלם הנאשם; ואת התנהגותו העבריינית שהמשיכה גם לאחר התאונה עת שיבש את הליכי החקירה והדיח את חברו הלל למסור כי לא צרכו אלוהול עובר לתאונה.

נוכח הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, ופסיקת בית המשפט העליון, כפי שזו נסקרה על-ידי התביעה, נטען כי יש לקבוע מתחם הנע בין 8 שנות מאסר ל-13 שנות מאסר, ויש למקם את הנאשם בקירוב לרף העליון של מתחם הענישה.

התובע, עו"ד ריכטנברג, סיכם את טיעון התביעה בדברים הבאים:

"לעיתים כשאנחנו צופים בסרט קולנוע, התמונות, הסצנות, הקולות, מתארים לנו כבר בפתחת האירוע מה שברור לקהל איך הוא יסתיים. אבל בקולנוע כמו בקולנוע, לעיתים יש הפתעה בסוף. המצלמה שתעדה את מעשיו של הנאשם באותו יום מר ונמהר, הביאה את התמונות, את קולות חבריו. היא חלפה ועברה אחר כל תמרורי האזהרה האפשריים, היא הובילה את הצופה לתסריט ידוע מראש, לסוף ברור וטרגי. מראשית הצפייה יכולת לדעת כיצד תסתיים הנסיעה הארורה, לצופה נותר רק להכיר את הקורבן, את אילון זכרו לברכה. ההיכרות עמו קורעת את לב הצופה. ב-21 ליולי, כאשר בית המשפט הנכבד יגזור את הדין, זאת תהיה למעשה סצנת הסיום. ועל מנת שבפעם הבאה הצופה מן הצד בתמונות המרצדות מן המסך יימנע מליטול את ההגה לידי כשהוא שיכור, ועל מנת שבפעם הבאה אולי לא יהיה קורבן נוסף, נדרשת ענישה מהדהדת, ענישה שתגדע את סצנת הסיום של הסרט הבא" (פרו' עמ' 378 ש' 23).

ראיות וטיעוני ההגנה לעונש

8. ההגנה העידה מטעמה לעניין העונש את מר יצחק בר-זכאי (אביו של הנאשם); גב' בת-שבע בר-זכאי (אימו של הנאשם); מר חיים בר-זכאי (אחיו של הנאשם); מר אליהו תרב (בן דודו של הנאשם); וגב' רבקה (ריבוי) אדרי (חברת המשפחה).

אביו של הנאשם הביע צער עמוק על מותו של אילון ופציעתו של דניאל, והתייחס בדבריו למשבר העמוק בו מצוי הנאשם לאחר המקרה.

וכך מפיו:

"במשך השנתיים, אני לא אגזים, אין יום אחד שאלי לא יושב בבית ובוכה. ואם אני קם באמצע הלילה ורואה אותו במטבח עם דמעות, אני אפילו לא שואל אותו. הוא טיפוס מופנם, הוא בהלם שהוא לא יודע אפילו להביע את הרגשות. אחד הדברים שהוא אמר לי במשך השנה, 'אבא, בוא נעשה משהו למען אילון'. אמרתי לו 'מה אתה רוצה שנעשה?'. הרי הוא לא יכול לצאת מהבית, מלבד יום הכיפורים, כשבית המשפט התיר לו. הוא ארגן בבית כל יום שלוש תפילות עם ציבור השכנים, כדי שיוכל להגיד קדיש, במשך 12 חודש. כולל ביום הכיפורים, כשהוא הלך לבית הכנסת והוא קנה שם (...) בסכום עתק, ואמר קדיש לעילוי נשמת הילד. חברים שלו יודעים, והשכנים יודעים, גם בימים של שלג וקור, הוא לא וויתר. ערב שבת עד השקיעה, הוא עוצר מניין להגיד קדיש. וגומרים את הקדיש, הוא אומר לי 'אבא, תעשה אתה. תעשה את האזכרה לעילוי נשמה', כי הוא לא יודע לעשות. ואני עומד כמו חברה קדישא ועושה. זה מראה שהיה אכפת לו מאוד, הוא נהפך לשבר כלי" (פרו' עמ' 357 ש' 12).

האב תיאר כי ביוזמת הנאשם הוקדש ספר לימוד (בשם: "פניני יביע אומר - פרפראות על התורה") לעילוי נשמתו של אילון, וכן נעשו פעולות הנצחה במקומות נוספים (גן משחקים וכיתת לימוד בבית ספר). האב תיאר את הקשיים שהיו מנת חלקה של המשפחה (והנאשם) בתקופת מעצר הבית, את התגובות הקשות להן זכו מהציבור, ואת פיטוריה של האם ממקום עבודתה נוכח היעדרותה הממושכת שהייתה מחויבת בהינתן תפקידה כמפקחת על הנאשם בזמן מעצר הבית.

אימו של הנאשם תיארה אף היא את ההתמודדות המורכבת עם המשבר אליו נקלעה המשפחה, ואת בקשותיו החוזרות ונשנות של הנאשם לעשות כל מה שניתן למען עילוי נשמתו של אילון. האם תיארה את בנה כבורך כישרונות והצלחות בתקופת הלימודים, וכמי שהצטיין ביחסו לזולת, בעזרה לחלש, למסכן ולחסר האונים.

לדבריה, הנאשם הביע צער וחרטה על המקרה:

"חיינו נהרסו לגמרי, ולא פעם, מכיוון שיצא לי להיות איתו בתקופה של מעצר הבית כמעט כל הזמן,

כי הרי פוטרת מהעבודה עקב התאונה. והוא לא אחת אמר לי שהוא לא מפסיק לחשוב על אילון, אפילו שנייה אחת ביום. יש לילות שלמים שהוא לא ישן לגמרי, וקם עם כאבי ראש נוראיים. הוא בוכה הרבה ומתחרט מאוד על מה שקרה" (פרו' עמ' 367 ש' 25).

אחיו של הנאשם, המשמש כמנהל מכינה קדם צבאית ציונית-חרדית, תיאר אף הוא את השינוי שעברה המשפחה מקצה לקצה מאז אותו לילה בו התבשרו על מעורבותו של הנאשם בתאונה, ועל תוצאותיה הטראגיות. האח תיאר את הקשיים בתקופת מעצר הבית, את הקשיים הכלכליים שהם מנת חלקה של המשפחה מאז, ואת האופן בו מנסה הנאשם להתמודד עם יסוריו. בהקשר זה, תיאר האח כי הנאשם אמנם אינו מביע רגשות כלפי חוץ, אך אין לו ספק כי הוא מתייסר עם עצמו מבלי לשתף אף אחד.

וכך ציין האח:

"אלי אחי, כפי שציירו אותו בשנתיים ימים, זה לא אלי שאני רואה. משפחתי אינה משפחה כפי שציירו אותנו במשך שנתיים. ממשפחה אנונימית ומכובדת, הפכנו בין רגע למשפחה המרוחה על מסכי הטלוויזיה ודפי העיתונים. וכתוצאה מכך, אפילו ארוסתו של אחי, יוסי, עזבה אותו, ועד היום הוא רווק. לא פעם תהיתי לעצמי, האם משהו יוכל להבטיח לעצמו שהוא לא יעמוד פה במקומי? האם משהו יכול להבין מה התחושה שאני מרגיש, כשבבוקר אני מלווה את תלמידי לבקו"ם, ובערב מכנים אותי 'משפחה של רוצחים'. אותי מכנים 'משפחה של רוצחים'. כבוד בית המשפט, אני מתחנן שבבואך לגזור את גזר הדין, כבודו ישים לנגד עיניו את ההשפלות, את הביזיונות, את זה שהמשפחה המצומצמת שמונה 23 נפשות, כולל הנכדים, במשך שנתיים ימים, מלווים עם תחושות אשם..." (פרו' עמ' 361 ש' 7).

מר אליהו תרב הביע צער רב על פטירתו של אילון, וביקש לספר בעדותו על הנאשם כפי שהוא מוכר לו לאורך השנים. הנאשם תואר כאדם טוב, נדיב ומיטיב, וכמי שהפך מבחור מלא שמחת חיים לשבר כלי במלוא מובן המילה.

הגב' רבקה (ריבי) אדרי תיארה את המשבר המשפחתי ואת הקושי בהתמודדות.

וכך ציינה:

"באותה שעת לילה, כשהשמיים נפלו והכל התערבב, מוח ורגש, איך הורים מצליחים להתמודד עם אובדן של ילד, איך מתרפאים מכזו מכה? אין מנחם לכזו אבדה. ליבי שותת פה לנוכח ההורים הכאובים, לחשוב שהילד המדהים שראינו, כבר איננו. ואיך ריבוננו של עולם, איך אלי יחיה עם האשמה הזו? הרי הוא עדין נפש ורגיש, איך יצליח לשאת על כתפיו הצעירות את התחושה הנוראית הזו? אני חושבת שכל היושבים פה באולם יסכימו איתי פה אחד שזה הוא סיוטו של כל נהג ונהגת, לפגוע חלילה במישהו. כל אחד ואחת מאיתנו אומר, 'לי זה לא יקרה'. אך זה יכול לקרות לכל אחד

ואחת, ואף אחד מאיתנו לא יודע שאם זה יקרה חלילה, איך זה יתפוס אותו. לאיזה מצב נפשי זה יביא אותו, וכיצד יתמודד עם הלחץ והטראומה. אני מכירה את אלי. אלי טיפוס מופנם ושקט, שלא מראה כלפי חוץ את רגשותיו, ולא מרבה לשתף אחרים בעובר עליו. מיד לאחר המקרה, ובאופן אוטומטי, אלי עבר ניתוח אופי על ידי התקשורת, והוצג כ'אטום', 'רוצח', 'ללא לב'. רציתי לצעוק, לומר לכולם, זה לא אלי, אתם לא יודעים במי מדובר..." (פרו' עמ' 362 ש' 11).

9. ב"כ הנאשם, עו"ד אורי קינן, שאין חולק כי ניהל את הגנת הנאשם באופן ענייני ומקצועי, הביע בפתח טיעונו את צערו העמוק על הטרגדיה שהיא מנת חלקם של משפחת אמסלם, חבריהם וקרוביהם, ועל פציעתו של דניאל על משמעויותיה המורכבות.

הסניגור הדגיש כי הטלת עונש כרוכה בשקלול מספר פרמטרים, ובהם גילו של הנאשם, עברו הפלילי ומדיניות הענישה הנוהגת.

נטען כי יש ליתן משקל לגילו הצעיר של הנאשם, שהיה בן 23 ביום האירוע, ולבטח לא התכוון לגרום למותו של אילון ולפציעתו של דניאל, וכי למרות שפעל בצורה מוטעית, יש לזכור כי מדובר בטעות אותה ביצע אדם בתחילת חייו הבוגרים. הסניגור התייחס לעובדה כי אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות, וגם הרשעותיו התעבורתיות הקודמות, אינן מן החמורות, כך שגם נתון זה מוביל למסקנה כי אין זה המקרה בו יש למצות את הדין.

בחלקו המרכזי של הטיעון התמקד הסניגור בניתוח מספר רב של פסקי דין, מהם ביקש ללמוד כי רף הענישה המקובל רחוק מרחק ניכר מהרף לו עותרת התביעה, בוודאי כאשר אין עסקין בתאונה שלוותה בהפקרה. נטען בהקשר זה, כי המקרים בהם הטילו בתי המשפט עונשים דו-ספרתיים על מורשעים בעבירת הריגה הם חריגים, והוטלו ברובם המוחלט בנסיבות חמורות מנסיבות המקרה שלפנינו, ובעיקר במקרים בהם דובר היה בצירוף של עבירת הריגה ועבירת הפקרה, שאינה רלוונטית לענייננו.

הסניגור התייחס לקורות הנאשם מאז התאונה, ברוח התיאורים שמסרו בני המשפחה, והדגיש כי לצד הסיקור התקשורתי הקשה לו זכה הנאשם, הקפידו הנאשם ומשפחתו, בשקט ובצנעה, לבצע מספר פעולות הנצחה לעילוי נשמתו של אילון, ומכאן ביקש ללמוד על צערו הרב של הנאשם.

דין והכרעה

כללי

10. רצף של החלטות פורעות חוק, מזלזלות בחיי אדם, נעדרות מוסר בסיסי ובלתי נתפסות גם למתבונן מהצד - המיומן בבחינת התנהגויות שאינן נורמטיביות, הוביל לתוצאה הקשה מכל - גדיעת פתיל חייו של אילון בן ה-13, ופגיעה קשה במספר מישורים בדניאל.

רצף ההחלטות שקיבל הנאשם במודע, הוביל לכך כי אילון לא יהיה עוד בחיק משפחתו, לא ישלים את לימודיו, לא יבלה עוד עם חבריו, לא יקים משפחה משל עצמו ולא יעשיר את עולמו, כפי שניתן היה לצפות שיתרחש נוכח מגוון תכונותיו יוצאות הדופן. אילון החכם, השנון, המצחיק, הכריזמטי, הרגיש - יישאר לנצח בן 13.

רצף ההחלטות שקיבל הנאשם במודע, גרם לפגיעה קשה בדניאל, כזו שאינה מוצאת ביטויה רק במישור הפיזי, אלא הצרובה בגופו, בנפשו ובנשמתו לכל ימי חייו.

רצף ההחלטות שקיבל הנאשם במודע, פגע פגיעה אנושה במשפחתו של אילון, ריסק את התא המשפחתי אותו יצרו בעמל רב, והותיר את דקלה, קובי, אריאל ואליה עם לב שבור ונפש פצועה ומדממת לעד.

רצף ההחלטות שקיבל הנאשם במודע, פגע פגיעה קשה במשפחתו של דניאל, אשר מצאה עצמה נאלצת להתמודד עם קשיים מגוונים במספר מישורים, שלא היו מנת חלקה עד אותו ליל בלהות.

רצף ההחלטות שקיבל הנאשם במודע, פגע פגיעה עצומה במעגלים משפחתיים וחברתיים נוספים של אילון ודניאל, ויותר בהם את חותמם הקשה לעד.

"תאונה" מוגדרת במילון כ"תקלה בלתי צפויה שגורמת לפגיעה ונזק".

האמנם בלתי צפויה?

דומני כי רצף האירועים שהובילו למותו של אילון ופציעתו של דניאל, אינו חופף את ההגדרה המילונית.

הנאשם היה להוט לשתות (ואף הצטייד מבעוד מועד בבקבוק וודקה); להוט לבלות; התריס כלפי חבריו כי (בניגוד אליו) "כולם סאחים"; ירד לרכבו בהפגנות מתוך כוונה לנהוג למועדון; דחה את תחינותיו של חברו הלל לבל יעלה על ההגה לאחר ששתה אלכוהול (ואף דרש מהלל כי יביא איתו לאוטו את בקבוק הוודקה); נהג במהירות ובפראות באזור עירוני צפוף שאינו מוכר לו; התקרב לעקומה במהירות שאינה תואמת את תנאי המקום כשהוא במצב של שכרות, ועלה עם רכבו על המדרכה, תוך שהוא פוגע פגיעה קטלנית באילון, ופגיעה קשה בדניאל.

קשה לומר כי התוצאה הטראגית הייתה מפתיעה ובלתי צפויה.

אולם בכך לא די.

ניתן לראות בהתנהגות הנאשם לאחר התאונה כחוליה נוספת באותה שרשרת של פעולות פורעות חוק,

ונעדרות אמות מידה מוסריות-בסיסיות.

הגם שמבחינה משפטית, אין לראות בפעולותיו של הנאשם כמתיישובות עם הגדרת עבירת ה"הפקרה" הקבועה בסעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה, הרי שעולמנו מורכב יותר מהגדרות משפטיות יבשות. הלכה למעשה, מרגע התאונה כל מעיניו של הנאשם היו נתונים להתחמקות מן הדין, גם אם נותר פיזית בזירה. הנאשם לא נטל חלק בחיפוש אחר אילון שהוטח למרחק של 26 מטר, ונמצא רק לאחר מספר דקות בין השיחים; הנאשם לא טרח להתקשר מיוזמתו לגורם רפואי כלשהו, ולא טרח לברר עם מי מהאנשים שהגיעו למקום מה מצבם של שני הילדים בהם פגע. ויודגש - הנאשם לא היה נעדר יכולת תפקוד, אלא הקדיש את כל משאביו **לעריכת שיחות טלפון** (בהן טרח לברר על ביטוח הרכב, ובהן דרש מאנשים שונים לדאוג להביא מים במהירות האפשרית לזירה על-מנת שיוכל לטשטש את צריכת האלכוהול), **לשתיית מים, להכשלת בדיקת השכרות, ולמסירת דברי כזב לשוטרים שהגיעו למקום.**

לצערי, גם בכך לא די.

אותה התנהגות הממוקדת בעצמו, ובעצמו בלבד, אפיינה את הנאשם גם בחקירותיו במשטרה, וניתן להפנות בהקשר זה לעדותו המצמררת של חברו הלל, אודות שהתרחש בעימות שנערך ביניהם.

"הוא שמר על זכות השתיקה לאורך כל העימות. רק כשאני אמרתי איזה משפט שפניתי אליו, בקטע פנים מול פנים, שאמרתי לו אתה לא מביע חרטה על מה שעשית? גם השוטר שאל אותו אתה מביע חרטה על מה שעשית? הוא אמר אני שומר על זכות השתיקה. אני שם הזדעזעתי והתחלתי לבכות. שאלתי את הנאשם - אל תענה על החקירה אבל לפחות תביע חרטה שזה משהו מינימלי, אתה לא יכול להגיד? אז הוא אמר אתה לא יודע מה הם עשו לי פה. אתה אף פעם לא תבין את זה" (פרו' עמ' 35 ש' 22).

ושוב - גם בכך לא די.

הנאשם עמד על זכותו הלגיטימית לנהל את משפטו, ואין מחלוקת כי ניהול משפט אינו יכול להיזקק לחובת נאשמים בבחינת גורם אשר יש בו כדי להחמיר בענישה. יחד עם זאת, במקרה דנן, יש בניהול המשפט ובהתרשמותי מהנאשם, כדי לדחות כל טענה מאוחרת בדבר הפנמה, חרטה, תובנה וכיוצ"ב.

וכך נקבע בהכרעת הדין באשר לאופן בו העיד הנאשם:

"לאחר שבחנתי את כלל הראיות ונתתי דעתי למכלול גרסאותיו של הנאשם, כמו גם לעדותו בפניי, ראיתי לקבוע כי האמת רחוקה מלהיות נר לרגליו, וכי עסקינן בנאשם, נורמטיבי לכאורה, אך כזה שאימץ לעצמו דפוס התנהלות עברייני, באופן שלא ניתן לבסס ממצא עובדתי כלשהו על דבריו. לפרקים גרסאותיו עוררו תדהמה, לפרקים עוררו גיחוך, לפעמים הכעיסו את המאזינים לדברים, אך בולטת מכל הייתה ההתרשמות כי עסקינן בנאשם אשר השיל מעצמו סממנים מוסריים כלשהם,

שאם היו קיימים בנפשו, ניתן היה לצפות לראותם עת שהעיד, גם אם עמד על זכותו הלגיטימית לנהל את משפטו" (סעיף 3 להכרעת הדין).

שמעתי את עדות הוריו של הנאשם, אחיו, בן דודו וחברת המשפחה. התיאורים בדבר הצער העמוק אותו מביע הנאשם, היו שזורים בכל עדויות אלה, כמו גם צערה של המשפחה, שלא פשעה ולא חטאה. אלא, ש"אין לדין אלא את מה שענינו רואות" (תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף ו' עמ' ב), וכל שראיתי במהלך המשפט הסתכם בנאשם שעשה כל שלא ידו על-מנת להתחמק מאחריותו לתאונה, לרבות באופן של מסירת דברי כזב בוטים בבית המשפט.

בנסיבות אלה, וכיון ששקרים ודברי כזב אינם מתיישבים עם חרטה והפנמה, אין בידי ליתן משקל כלשהו לאותם חלקים בעדויות בני משפחתו של הנאשם, כמו גם של הנאשם עצמו, בהם תוארו מוטיבים של הבעת חרטה וצער מצידו של הנאשם. אעמוד על כך בהמשך, עת אבחן את העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם.

קביעת מתחם העונש ההולם

11. מעשיו של הנאשם פגעו בערך קדושת החיים; בחובה להגן על שלמות גופם ונפשם של משתמשי הדרך והולכי הרגל; ובצורך לשמור על תקינות החקירה וטוהר ההליך השיפוטי.

הוראות החוק מנחות את בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם, בהתאם לעקרון ההלימה, ותוך שקלול מידת הפגיעה בערכים המוגנים, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ומדיניות הענישה הנוהגת. בגדר "הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה" יש לשקול גם את נושא הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה.

דומה שאין חולק כי מידת הפגיעה בערך של קדושת החיים היא בעוצמה המירבית, וזאת בהינתן העובדה כי נגדע פתיל חייו של ילד בן 13.

מעבר לאמור לעיל, דומה כי בחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירות, כמו גם מידת הנזק שנגרם כתוצאה מהמעשים, מובילה למסקנה כי עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה ביותר, ומשכך, משליכה על מתחם העונש ההולם.

כך העובדה כי עסקין בפגיעה שהתרחשה עת המתינו אילון ודניאל על המדרכה, באזור עירוני צפוף ומיושב;

כך העובדה כי עסקין בפגיעה שהיא תולדה של שילוב בין נהיגה פראית ומהירות גבוהה, לנהיגה במצב של שכרות. אתיחס בהמשך לשילוב של שני פרמטרים אלה, ככזה המבחין בין המקרה שבפניי כעת, למקרים אחרים שנדונו בפסיקה.

כך העובדה כי הנאשם עלה על ההגה חרף תחינתו המפורשת של חברו הלל, לבל ינהג כשהוא שיכור, וכדברי הלל (שהוקלטו בזמן אמת):

"אתה לא תצא לשלוותה אתה תגיע לשלוותה עם שלילה לכל החיים שלך כפרה עליך..."

על תחינה זו הגיב הנאשם בזלזול:

הלל האוטו מכובה תבוא תרד עם כוס אנחנו נשתה כוס כמו בני אדם ונזוז... אחי אני סאחי מאה אחוז אני אין בעיה הכל טוב" (שיחה 2 בת/60).

ובהמשך, בשיחה נוספת, טרח הנאשם להבהיר להלל את שהיה חשוב יותר בעיניו: **"תביא את הוודקה"** (שיחה 3 בת/60).

על יסוד השיחות שתוארו לעיל, אני נכון להסכים עם התביעה כי יסוד "קלות הדעת" של הנאשם הוא בעוצמה גבוהה, הקרובה ליסוד של "אדישות". אותה תחינה שהביע הלל בשיחתו המוקלטת עם הנאשם, שהיא בבחינת ראייה נדירה להלך נפשו של נאשם עובר לנהיגתו כשהוא במצב של שכרות, תעמוד ביסוד ההבחנה בין המקרה שבפניי כעת למקרים אחרים שנדונו בפסיקה. כפי שיובהר בהמשך, ברובם המוחלט של המקרים שנדונו בפסיקה, לא הוזנה הנהג השיכור מראש, דקות לפני שעלה על ההגה, באשר לתוצאות האפשריות של מעשיו, ולא דחה בזלזול אזהרות אלו.

כך הפגיעה הקשה בדניאל - לא הייתה מחלוקת על הפגיעה הפיזית בדניאל, כפי שתוארה בכתב האישום (שברים מרובים וחתכים בחלקי גופו, מצב אשר הצריך ניתוח והליך שיקומי), ולא הייתה אף מחלוקת בדבר הפגיעה הנפשית בו, כפי שזו עולה מהצהרת נפגע העבירה של אביו, מדוח סיכום האבחון הפסיכו-דיאגנוסטי, ומחווות הדעת השונות של ד"ר יובל עודד (מומחה לטיפול קוגניטיבי והתנהגותי), הפסיכותרפיסטית - גב' גילה יוניאן, ד"ר גלית ארז (מומחית לפסיכיאטריה), ד"ר סמואל אליהו (מנהל שירות פסיכיאטרי לילד המתבגר) והפסיכולוג יואל יפרח (ראו המסמכים השונים בתע/1).

מטעמי צנעת הפרט, לא ראיתי לפרט את מכלול הנתונים העולים במסמכים שצורפו, ואסתפק בכך שאצוין כי הפגיעה הנפשית והרגשית בדניאל, היא ארוכת טווח ומשמעותית הרבה יותר מהפגיעה הפיזית. קל לשער את עוצמת הטראומה שחווי דניאל והמסמכים מפרטים את מכלול השלכותיה. דניאל חווה אירוע קשה "משנה מסלול חיים" על כל המשתמע מכך.

כך הפגיעה הקשה במשפחתו הגרעינית של אילון (עליה עמדתי בדבריי הקודמים), ובמעטפת המשפחתית והחברתית שסבבה אותם;

כך הפגיעה הקשה במשפחתו הגרעינית של דניאל, כעולה מהצהרת נפגע העבירה, ובמעטפת המשפחתית והחברתית שסבבה אותם.

גם הפגיעה בערך תקינות החקירה וטוהר ההליך השיפוטי היא בעוצמה לא מבוטלת.

כפי שנקבע בע"פ 8721/04 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (17.6.2007) - **"תכליתן המרכזית של נורמות אלה, והאיסור על שיבוש מהלכי משפט ובכלל זה, הנה להגן על טוהר ההליך השיפוטי ועל תקינותם של ההליכים המשפטיים. להבטיח קיומה של מערכת תקינה של עשיית משפט צדק, הראויה לאמון הציבור"**.

ביחס לעוצמת הפגיעה בערך המוגן, ניתן להצביע על שוני בין עוצמת הפגיעה בערך המוגן בגין פעולת שיבוש המבוצעת בתיק בו קיים חשד לביצוע עבירת עוון, לבין פעולת שיבוש המבוצעת בתיק בו קיים חשד לעבירה מסוג פשע. במקרה דנן, ושעה שמדובר ברצף עבירות שהעיקרית בהן היא **המתה בקלות דעת** (של ילד בן 13), יש לראות את פעולות השיבוש וההדחה שביצע הנאשם ככאלה המלמדות על פגיעה בעוצמה משמעותית בערך המוגן.

זאת ועוד, הרשעת הנאשם בעבירות אלה, אינה פועל יוצא של שיחת טלפון אחת או של משפט בודד שאמר תחת לחץ, אלא תולדה של מכלול שיחות ופעולות שביצע בקור רוח בזירה, וגם בכך יש להשליך על עוצמת הפגיעה.

מסקנה זו מתיישבת עם התנהגות הנאשם בפתח חקירתו במשטרה, עת הודע לו על זכותו להיוועץ בעורך דין, שאז השיב: **"כן, העו"ד הוא אבא שלי שמו יצחק בר זכאי..."** (ת/11 ש' 4). אלא שזמן קצר לאחר מכן, עת התייצב האב בתחנת המשטרה, התברר כי האב אינו עורך דין, וכי מדובר בתרמית של הנאשם שנועדה על-מנת לאפשר מפגש עם אביו. אציין כי התנהלות זו אינה נדבך בהרשעת הנאשם בעבירת השיבוש (ומשכך נעדרת משקל בקביעת מתחם העונש ההולם), אלא שיש בה להמחיש את מסקנתי בדבר התנהגותו הפסולה של הנאשם ועוצמת הפגיעה בערך המוגן.

12. בהתייחס למדיניות הענישה הנהוגה, יש לעמוד תחילה על משמעות העובדה כי ברובם המכריע של פסקי הדין המשקפים מקרי המתה, דובר היה בעבירת הריגה, ואילו במקרה דנן, בעקבות הרפורמה בעבירות המתה, הורשע הנאשם בעבירה של המתה בקלות דעת.

על סטואציה מעין זו, עמד בית המשפט העליון רק לפני שבועות ספורים במסגרת ע"פ 2356/17 **רגבי נ' מדינת ישראל** (29.6.2020), שם צוינו הדברים הבאים:

"כאמור, לאור הרפורמה בעבירות ההמתה, המדינה הסכימה להמיר את עבירת ההריגה, שהעונש בצידה הוא 20 שנה, לעבירה של המתה בקלות דעת שהעונש בצידה הוא 12 שנה. יכול הטוען לטעון כי מאחר שהעונש המכסימלי בגין המעשה הופחת על ידי המחוקק באופן כה משמעותי, יש להפחית מיניה וביה מהעונש שהוטל על המערערים על פי הדין הישן. ולא היא. המעשה ונסיבותיו

אינם מושפעים מכותרת העבירה, וכאשר בית המשפט המחוזי השית על המערערים עונש מאסר של עשר שנים, הוא ראה נגד עיניו יסוד נפשי של קלות דעת, כפי שעולה גם מסעיף 133 להכרעת הדין של המערערת, בו מציין בית המשפט כי מי שמבצע הצתה נוטל על עצמו סיכון גם אם יש להניח שהוא עושה זאת "בהנחה ובתקווה שהסיכון לא יתממש. משמעות התנהגות כזאת, מלמדת על מצב נפשי של קלות דעת בנוגע להתרחשות" (ההדגשה שלי - ב.ש).

כעת, יש לבחון את מדיניות הענישה הנוהגת באותם מקרים בהם נמצאו נאשמים אחראים למותם של אחרים, על רקע שימוש בדרך, ואעשה כן תוך שאתייחס, לאחר כל מקרה, להשוואה למקרה שבפניי כעת.

ע"פ 1894/14 **צ'אקול נ' מדינת ישראל** (13.1.2015) - במקרה זה הורשע הנאשם בהריגה, חבלה חמורה ונהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, וזאת לאחר שנהג, לאחר בילוי בו שתי אלכוהול כשהוא עייף, איבד שליטה על הרכב, התהפך, ואחד מחבריו שהיה עימו ברכב מצא את מותו, ושלושה חברים נוספים נפצעו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם **הנע בין 4 ל- 10.5 שנות מאסר**, וגזר על הנאשם **עונש של 8.5 שנות מאסר**, תוך הפעלת מאסר מותנה, חציו במצטבר וחציו בחופף. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

השוואת מקרה זה לענייננו, מלמדת כי בכל הנוגע למתחם העונש ההולם, קיימים בענייננו רכיבי חומרה משמעותיים, אשר יש בהם כדי להוביל למסקנה לפיה המתחם צריך להיות חמור יותר. מעבר לעובדה כי הנוסעים ברכבו של אותו נאשם היו מודעים לעובדה כי צרך אלכוהול, וזאת במובחן מאילון ודניאל, שהמתינו על המדרכה, גם עוצמת הפגיעה בדניאל משמעותית ומגוונת יותר מעוצמת הפגיעה בחבריו של אותו צ'אקול. זאת ועוד, אותו צ'אקול לא ביצע פעולות שיבוש והדחה כלשהן, וזאת בניגוד לנאשם.

ע"פ 456/16 וע"פ 1443/16 **צ'ורני נ' מדינת ישראל** (וערעור שכנגד) (4.3.2018) - שם דובר בנאשם שהורשע בעבירות של הריגה וחבלה חמורה, וזאת לאחר שנהג במהירות פרועה, אשר הושפעה משכרותו, והסתיימה בפגיעת רכבו ברכב המנוח שהתלקח, ובפציעתו של אדם נוסף שהיה באותו רכב. בית המשפט המחוזי קבע מתחם **עונש הנע בין 5 ל- 12 שנות מאסר**, וגזר על הנאשם **עונש של 7 שנות מאסר**. בית המשפט העליון דחה את שני הערעורים, אף שציין כי נראה שהעונש הסופי שהוטל על הנאשם נוטה במידת מה לקולא.

חשוב לציין כי המתחם שנקבע במקרה דנן, ואושר בבית המשפט העליון, משקף עבירות של הריגה וחבלה חמורה, ואילו בענייננו, בנוסף לעבירות אלה, הורשע הנאשם גם בעבירות שיבוש והדחה. זאת ועוד, עניין צ'ורני נעדר את אותה "תחינה/אזהרה" שהושמעה באוזני הנאשם טרם עלה על ההגה, כפי שזו התרחשה בענייננו.

ע"פ 7066/13 **אלמליח נ' מדינת ישראל** (22.12.2015) - שם דובר בנאשם אשר הורשע בעבירות של הריגה, חבלה חמורה, נהיגה בשכרות ונהיגה בקלות ראש, וזאת לאחר שבילה עם חבריו בשתיית משקאות אלכוהוליים, ולאחר מכן עלה על הרכב, איבד שליטה, התהפך, וכתוצאה מהתאונה נגרם מותו של אחד

מחבריו, ונגרמו חבלות ליתר הנוסעים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש **הנע בין 4 ל- 10 שנות מאסר**, והטיל על הנאשם **עונש של 6 שנות מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

המקרה דנן פחות חמור מענייננו, שכן בדומה לעניין צ'אקול, שהוזכר לעיל, הנוסעים ברכבו של הנאשם היו מודעים לשכרותו, והמקרה אף נעדר את אותן עבירות שיבוש והדחה הקיימים בענייננו. יתרה מכך, גם מקרה זה נעדר את אותה תחינה/אזהרה שהושמעה באוזני הנאשם עוד טרם עלייתו על ההגה.

ע"פ 6105/16 **חזון נ' מדינת ישראל** (8.6.2016) - שם דובר בנאשם אשר הורשע, על יסוד הודאתו, בעבירות של הריגה, נהיגה בשכרות ונהיגה בקלות ראש, וזאת לאחר שנהג במשאית בהיותו שיכור (בדרך של הימצאות סם מסוכן מסוג קנאביס בדמו) וסטה תוך חציית קו רצוף עד פגיעה ברכבו של נהג שהגיע מולו, ומצא את מותו. נוסע נוסף שהיה ברכב נפגע קל. עוד נקבע כי הנאשם סייע למנוע התהפכות נוספת של הרכב המעורב עד להגעת כוחות ההצלה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה **הנע בין 4 ל- 10 שנות מאסר**, וגזר על הנאשם **עונש של 5 שנות מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

רובם של אותם אלמנטים היוצרים הבחנה עליהם עמדתי רלוונטיים גם למקרה דנן, שכן הנאשם חזון לא הורשע בעבירות שיבוש והדחה, ולא הייתה ראייה כלשהי בדבר תחינה/אזהרה שהושמעה באוזניו טרם עלייתו על ההגה. יש אף ליתן את הדעת כי החבלות שנגרמו לנוסע ברכבו של המנוח, לא דומות בחומרתן ועוצמתן לחבלות שנגרמו לדניאל, ובוודאי להשפעת התאונה על נפשו. יש אף לציין כי העונש הסופי שקלל גם הקלה מסוימת שניתנה לנאשם נוכח הודאתו וקבלת האחריות, וביצוע פעולות אקטיביות על ידו במטרה לצמצם את נזקי התאונה - שני נתונים שאינם מתקיימים בענייננו.

ע"פ 8279/11 **מור נ' מדינת ישראל** (1.7.2013) - שם דובר בנאשם שנהג תחת השפעת סמים ואלכוהול, לאחר שלא ישן 18 שעות, אשר גרם למותו של רוכב אופניים, ולאחר מכן נמלט מהזירה. מור הורשע בעבירות של הריגה, הפקרה ועבירות נוספות, והוטלו עליו **12 שנות מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור שהוגש על ידו.

יש טעם בטענת הסניגור כי הענישה אשר הוטלה על אותו מור, שהיא דומה במהותה לענישה לה עותרת התביעה בענייננו, משקפת גם את עבירת ההפקרה שהיא עבירה "עצמאית" וחמורה. יחד עם זאת, יש ליתן את הדעת למספר נתונים המלמדים כי עתירת התביעה יכולה להתיישב גם עם רף הענישה שנקבע בעניין מור: **(א)** מור פגע והרג אדם אחד, בעוד שבענייננו הנאשם גרם למותו של אילון ולפציעתו של דניאל; **(ב)** בניגוד לענייננו, לא נקבע כי מור נהג במהירות מופרזת ובפראות עובר לפגיעה ברוכב האופניים, אלא כי סטה במהלך הנסיעה לעבר השול; **(ג)** לא הייתה ראייה כלשהי בדבר תחינה/אזהרה שהושמעה באוזניו של מור טרם עלייתו על ההגה, וזאת בניגוד לענייננו; **(ד)** מור אמנם ברח מהזירה ובכך ביצע עבירה חמורה, אך נוכחותו של הנאשם בענייננו בזירה נוצלה על ידו לביצוע פעולות דומות מבחינת הרציונל לאלה העומדות ביסוד ההפקרה, דהיינו - לחמוק מאחריות.

ע"פ 4498/14 **שחר גירידיש נ' מדינת ישראל** (13.5.2015) - שם דובר בנאשם אשר הורשע בעבירות של הריגה, פציעה ונהיגה בשכרות, וזאת לאחר שנהג תחת השפעת קנביס, סטה ימינה בתוך נתיב נסיעתו מבלי ששמר על מרחק ראוי, ופגע עם רכבו ברכב אחר. כתוצאה מהפגיעה הסתובב הרכב האחר, ונפגע על ידי משאית שחלפה במקום. שניים מנוסעי הרכב בו פגע הנאשם נהרגו, וכמו כן נפצעו נהג המשאית ונוסע שהיה עמו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש **הנע בין 6 ל-10 שנות מאסר**, וגזר על הנאשם **8 שנות מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

צודק הסניגור כי המקרה דנן משקף תוצאה קשה יותר נוכח העובדה כי שני אנשים מצאו את מותם. יחד עם זאת, דומני כי כמעט כל רכיב אחר מלמד כי עניינו חמור יותר: **(א)** לא ניתן להשוות בין דרך נהיגתו של אותו גירידיש לדרך בה נהג הנאשם, ולא דין סטייה בלתי זהירה בתוך הנתיב ואי שמירת מרחק, כדין נהיגה פראית ומהירה בטבורה של עיר; **(ב)** לא הייתה ראייה כלשהי בדבר תחינה/אזהרה שהושמעה באוזניו של גירידיש טרם עלייתו על ההגה, וזאת בניגוד לעניינו; **(ג)** גירידיש לא פעל לשיבוש החקירה ולהדחת עד כפי שעשה הנאשם בעניינו.

ע"פ 4107/16 **כהן נ' מדינת ישראל** (22.2.2017) - שם דובר בנאשם שהורשע בשתי עבירות של הריגה, נהיגה בשכרות, ונהיגה בקלות ראש שגרמה תאונת דרכים. הנאשם נהג תחת השפעת סם מסוג קנביס, לא נתן דעתו בצורה מספקת לרכב שנסע לפניו והאט, בלם באיחור, והתנגש בו. כתוצאה מתאונה נהרגו שתיים מנוסעות הרכב הנפגע. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש **הנע בין 7 ל-11 שנות מאסר**, והטיל על הנאשם **8.5 שנות מאסר**. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם.

גם בעניין זה יש טעם בטענת הסניגור לפיה עסקין בעונש המשקף שתי עבירות של הריגה, וזאת במובחן מעניינו. עם זאת, וכפי שציינתי בעניין גירידיש, לא ניתן להשוות בין דרך נהיגתו של כהן, והפעולות שהובילו לפגיעה ברכב שנסע לפניו והאט, לבין דרך נהיגתו הפראית של הנאשם שהובילה לפגיעה בשני ילדים שעמדו על המדרכה. למותר לציין כי כהן לא ניסה לשבש את החקירה ולהדיח עדים, ולא הוזרז על ידי מי מחבריו לבל יעלה על ההגה.

ע"פ 8164/19 **אבו שאנדי נ' מדינת ישראל** (2.4.2020) - שם דובר על נאשם שהורשע בעבירות של הריגה ונהיגה בשכרות, וזאת לאחר שנהג תחת השפעת סם מסוג קנביס, סטה מנתיב נסיעתו לכיוון השול, פגע ברוכב אופניים וגרם למותו. תחילה גובש הסדר טיעון בגדרו צריך היה הנאשם להפקיד פיצוי בסך 100,000 למשפחת קורבן העבירה שאז תישמע עתירה מוסכמת להשתת עונש של 54 חודשי מאסר, אלא שהנאשם לא הצליח לגייס את סכום הפיצוי, ועל כן סוכם כי הטיעון לעונש יהיה "פתוח". בית המשפט המחוזי קבע מתחם **הנע בין 4 ל-7 שנות מאסר**, והטיל על הנאשם עונש של **58 חודשי מאסר**. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

מקרה זה פחות בחומרתו מעניינו, הן בהתייחס לכמות הנפגעים, הן בהתייחס לאופן הנהיגה שהובילה לפגיעה, והן בהינתן העובדה כי אותו אבו שאנדי נהג מבלי שהוזרז קודם על ידי אחד מחבריו לבל יעשה כן

כשהוא תחת השפעת קנביס. יתרה מכך, מקרה זה אינו כולל עבירות שיבוש והדחה, וממילא נקבע כי ניתן משקל להודאת הנאשם ולקידחת האחריות - אשר חסכה ניהול משפט ממושך.

ע"פ 2002/18 אל סאנע נ' מדינת ישראל (20.3.2019) - הנאשם במקרה זה התבקש לעצור על ידי שוטר שחשד כי ביצע פניית פרסה בלתי חוקית, אך נמלט בנהיגה פרועה, נכנס לצומת באור אדום, ופגע ברכב אחר. כתוצאה מהתאונה נהרג נהג הרכב האחר, וכן נוסע ברכבו של הנאשם. נוסע נוסף ברכבו של הנאשם נפצע. הצדדים הציגו הסדר טיעון במסגרתו הגבילה התביעה עתירה ל-7 שנות מאסר, ובית המשפט המחוזי הטיל 6.5 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

מקרה זה חמור מענייננו בכל הנוגע להיקף הנפגעים. עם זאת, טווח הענישה שגובש בהסדר הטיעון נתן משקל להודאת הנאשם וקבלת האחריות - רכיב שאינו רלוונטי בענייננו, וממילא אין בעניין אל סאנע את "רכיב השכרות", או את אותן עבירות שיבוש והדחה בהן הורשע הנאשם שבפניי.

ע"פ 9384/16 פרל נ' מדינת ישראל (4.3.2018) - שם דובר בנהג שמעולם לא הוסמך לנהיגה, אשר נהג בשכרות במהירות של 100-120 קמ"ש בנתיבי איילון. בשלב מסוים, בסמוך למחלף וולפסון, איבד הנאשם שליטה על הרכב, פגע במעקה הבטון, וכתוצאה מכך הרכב עלה באש. נוסע שהיה ברכבו של הנאשם מצא את מותו, ואילו הנאשם, אחיו ונוסעת נוספת נחבלו. הנאשם ואחיו נמלטו מהמקום ונתפסו כקילומטר משם. הנאשם הורשע בעבירות הריגה, הפקרה, נהיגה ללא רישיון, חבלה חמורה ונהיגה ללא ביטוח. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 9 ל-14 שנות מאסר, והטיל על הנאשם 11 שנות מאסר. בית המשפט העליון העמיד את העונש על 10 שנות מאסר.

אין ספק כי מקרה זה משקף, בחלק מההיבטים, חומרה יתרה מענייננו, בעיקר בהינתן העובדה כי אותו פרל מעולם לא הוסמך לנהיגה וברח מהזירה מיד לאחר התאונה. לצד זאת, ניתן להצביע על מספר נתונים המשקפים חומרה פחותה: (א) התאונה לא התרחשה כיון שהנאשם נהג במהירות ובפראות באזור עירוני מיושב וצפוף; (ב) המנוח היה אחד מחבריו הטובים של הנאשם (שמעולם לא הוסמך לנהיגה) ונוסע ברכבו, וזאת בשונה מענייננו; (ג) לא הייתה ראייה כלשהי בדבר תחילה/אזהרה שהושמעה באוזניו של מור טרם עלייתו על ההגה, וזאת בניגוד לענייננו; (ד) כפי שציינתי בעניין מור, פרל אמנם ברח מהזירה (ונתפס לאחר קילומטר) ובכך ביצע עבירה חמורה, אך נוכחותו של הנאשם בענייננו בזירה נוצלה על ידו לביצוע פעולות דומות מבחינת הרציונל לאלה העומדות ביסוד ההפקרה, דהיינו - לחמוק מאחריות.

ע"פ 5135/18 עבידיה נ' מדינת ישראל (26.6.2019) - שם דובר בנאשם שהורשע בעבירות של הריגה, ונהיגה בקלות ראש. הנאשם, נהג משאית, החמיץ פנייה, עצר את המשאית והחל לנסוע לאחור תוך ביצוע תמרונים על הכביש שיאפשרו לו לבצע את הפנייה. בזמן זה חלפו במקום עשרות מכוניות מבלי שפגעו במשאית, אולם נהג משאית אחרת פגע במשאיתו של הנאשם, וכתוצאה מהפגיעה נהרג אחד מהנוסעים במשאית. במקרה מיוחד זה הורשע גם נהג המשאית הפוגעת בעבירה של גרימת מוות ברשלנות. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם 4.5 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

גם מקרה זה, במובהק, פחות בחומרתו מעניינו, הן ביחס להיקף הנפגעים, הן ביחס לדרך נהיגת הנאשם (והעובדה כי בית המשפט מצא כי לתאונה תרם גורם נוסף, שאף הורשע בכך), והן בהינתן העובדה כי אין עסקין בנהיגה בשכרות, או במי שבחר לשבש את הליכי החקירה ולהדיח עד.

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

13. הקטל בדרכים אינו בגדר גזירת גורל, ויש לעשות כל שניתן על מנת לצמצמו עד כדי מיגורו המוחלט. הטלת עונשים הולמים היא נדבך משמעותי באותו מערך שבכוחו להילחם בתופעה, בוודאי כאשר עסקין בעבירות בהן היסוד הרלוונטי הוא של "קלות דעת".

על נהג השוקל לנהוג לאחר ששתה משקאות אלכוהוליים, על נהג המחליט לנהוג ברכב במהירות ובפראות בטבורה של עיר, ועל נהג המתייחס בזלזול ומתעלם במופגן מאזהרות ותחנות לבל יעלה על ההגה כשהוא שיכור - על כל אלה לדעת כי הענישה שתוטל בגין מעשיהם תשקף את חומרת מעשיהם ואת הנזק הפוטנציאלי העצום העלול להיגרם.

במקרה דנן, על המתחם לשקף את רכיבי החומרה שתוארו לעיל, אך לצערם של כולם, גם את התוצאה הטרגית, הבלתי נתפסת והקשה מכל. תוצאה שהייתה, מרגע שהחל הנאשם לנהוג לכיוון מועדון שלווה, בבחינת "כתובת על הקיר" - מותו בטרם עת של הילד אילון ז"ל, ופציעתו של הילד דניאל, שכל שעשו הסתכם בהמתנה למופע האור הירוק ברמזור בעודם עומדים על המדרכה.

כיון שלא הייתה מחלוקת כי יש לראות את כלל העבירות שביצע הנאשם כחלק מאירוע אחד לצורך קביעת מתחם העונש, ברור כי על המתחם לשקף גם את אותה התנהלות עבריינית, חמורה ונעדרת הסמנים המוסריים, כפי שזו באה לידי ביטוי לאחר התאונה, עת פעל הנאשם במרץ ובנחישות על מנת לשבש את הליכי החקירה והמשפט.

בבואי לשקלל את כלל הנתונים שפורטו, מצאתי לקבל את עמדת התביעה ולקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 8 שנות מאסר ל-13 שנות מאסר.

קביעת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

14. בחינת כלל הפרמטרים המנויים בסעיף 40א לחוק העונשין, מלמדת כי אין בנמצא שיקולים בעלי משקל משמעותי המצדיקים התחשבות בנאשם, אף אם ראיתי ליתן משקל מוגבל למספר נתונים:

גילו הצעיר של הנאשם - גיל צעיר הוא לעולם שיקול רלוונטי, אם כי במקרה דנן אין עסקינן בנאשם הנמצא על גבול הקטניות, אלא בנאשם בן 25 (בן 23 בעת האירוע) המוסמך לנהיגה החל משנת 2012. אתן משקל מוגבל לנתון זה.

העובדה כי אין לנאשם הרשעות קודמות בתחום הפלילי - גם משקלו של נתון זה מוגבל בנסיבות העניין, הן נוכח העובדה כי רובם המכריע של נאשמים באירועים דומים הם נעדרי הרשעות קודמות, והן מהטעם שלחובת הנאשם 4 הרשעות תעבורתיות (סטיה מנתיב; נהיגה בניגוד לכיוון החץ; מהירות העולה על 41 קמ"ש מהמהירות המותרת בדרך שאינה עירונית; עקיפה ו/או סטיה בתוך צומת). בגין עבירת המהירות נגזר על הנאשם, בשנת 2014, עונש של פסילת רשיון נהיגה למשך 30 יום.

נתתי דעתי לעובדה כי מדובר במי ששהה בתנאים מגבילים תקופה שאינה קצרה, ומי שצפוי לרצות את מאסרו הראשון, על כל המשתמע מכך.

לצד השיקולים האמורים, ראיתי לציין כי אין עסקינן במי שתרומתו לחברה הייתה משמעותית או יוצאת דופן, במי שהעונש יפגע פגיעה שאינה "רגילה" בבני משפחתו, במי ששיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, או במי שקיבל אחריות על מעשיו - מהלך שהיה בו ללמד על הפנמה והיה מצדיק הקלה בעונש.

נתתי דעתי לעדותם בני משפחתו של הנאשם, וניתן להבין את הקושי עמו הם מתמודדים. אין ספק כי חייהם עברו טלטלה משמעותית, והם מביעים צעק עמוק על תוצאותיו הטרגיות של המקרה. יחד עם זאת, וכפי שצינתי לעיל, ניתן להבחין בקיומו של פער בין החרטה והצער שחשה משפחתו של הנאשם, לבין התנהלותו של הנאשם שהיא הפוכה בתכלית מהתנהלות המלמדת על הפנמה וחרטה.

בסופו של יום, משקל הנתונים העומדים לזכות הנאשם מוגבל ביותר, ובנסיבות אלה - ראיתי לקבל את עתירתה העונשית של התביעה בהתייחס לכל רכיבי הענישה.

סיכום

לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 12 שנות מאסר לריצוי בפועל (בניכוי תקופת ימי המעצר: 27.7.18 - 5.8.18). הנאשם יתייצב ביום 7.9.20 בשעה 08:00 במתקן "ניצן" או במתקן אחר עליו יורה שב"ס בהליך המיון המוקדם, ככל שייערך כזה.
- ב. 12 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה של המתה בקלות דעת.

ג. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירה של חבלה חמורה, או עבירה של שיבוש הליכי משפט או עבירה של הדחה בעדות.

ד. פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 20 שנה. הפסילה תימנה מיום שחרורו של הנאשם ממאסרו.

ה. קנס בסך 25,000 ₪, או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.4.22.

ו. פיצוי בסך 100,000 ₪ למשפחת אמסלם, ופיצוי בסך 75,000 ₪ לדניאל חכמי (אשר יועבר לו באמצעות הוריו). הפיצוי ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.4.21. ₪

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום כ"ט תמוז תש"פ (21 יולי 2020) במעמד הנוכחים.

בני שגיא, שופט